

ICAR-CICR, Organizes Farmers Fair cum Workshop at Girad (Wardha) under NFSM: IRM -PBW

Farmer's fair cum workshop on Integrated Management of Pink bollworm was held on 4th December, 2018 at Natural Farming Development Centre, Magan Sangrahalaya, Girad, Dist. Wardha. The programme was organised under the project on "NFSM-IRM: Dissemination of Pink bollworm Management Strategies". The workshop was inaugurated by Dr. V. N. Waghmare, Director, ICAR-CICR, Nagpur. Dr. Nandini Gokte-Narkhedkar, I/C Head, Division of Crop Protection, welcomed all the participants and briefed about organizing farmers workshop.

In this contexts, Dr. V. N. Waghmare pointed out that, different stakeholders including farmers, seed producers, ginners, state agriculture department, social organizations, NGO's, KVKs, State Agriculture Universities etc. need collective efforts in tandem for effective management of pink bollworm in the ensuing season. Dr. Waghmare also emphasized on need based application of pesticides on the crop and urged the farmers to avoid the indiscriminate use of pesticides. Before that, Dr. S. P. Gawande, Scientist (Plant Pathology) and District Coordinator IRM-PBW, Wardha presented the status of pink bollworm infestation in the selected villages and activities conducted under this project during this season.

Dr. S. M. Wasnik, Principal Scientist (Extension), acquainted the farmers about the program of e-Kapas and "Mera Gaon Mera Gaurav" and urged cotton farmers to register their mobile numbers for voice messages about cotton farming. Dr. Vinita Gotmare, Principal Scientist (Genetics) in her speech provided information on promising varieties and hybrids of cotton. Dr. Vishlesh Nagrare,

Principal scientist (Entomology) gave detailed information to the stakeholders about integrated management of pink bollworm. He discussed the role of various aspects like termination of crop latest by first fortnight of January, crop rotation, adoption of early maturing varieties, sowing of next season's crop in June, installation of pheromone traps after 45 days of sowing, etc. for the effective management of pink bollworm in the next season. Dr. Babasaheb Fand, Scientist (Entomology) delivered a lecture on 'Safe use of pesticides'. He called farmers attention mainly towards strict adherence to label claims, avoiding mixtures and overuse of pesticides.

Dr. Dipak Nagrale, Scientist (Plant Pathology) delivered a lecture on 'Integrated Disease Management in Cotton'. More than 350 farmers from 15 villages of Samudrapur Tahsil of Wardha District were participated in this programme. The entire Scientists team interacted with farmers and answered queries raised by the participants. Dr. Sarvanan, Scientist (Plant breeding) has proposed the vote of thanks. Mr. Prabodh Pate (SRF) and Mr. Mehul Bahadure (YP-I), the workers under this project helped in successful coordination of this workshop.

सुकाळ

एकात्मिक पद्धतीने बॉडअळीचे व्यवस्थापन शक्य डॉ. व्ही. एन. वाघमारे; गिरड येथे कार्यशाळा, शेकडो शेतकऱ्यांचा सहभाग

गिरड, ता. ५ : बॉडअळीच्या नियंत्रणामार्फत शास्त्रज्ञांनी सुचविलेल्या उपाययोजना वेळीच केल्यास अळीला प्रतिबंध लायता येतो. यसाडी सापळे, जैविकऔषध, वनस्पती अर्क, गरजेनुसार शिफारशी प्रमाणे रासायनिक कीटकनाशकांचा वापर केल्यास बॉड अळीच्या प्रकोपावर मात करता येईल, असे प्रतिपादन केंद्रीय कापूस संशोधन संस्थेचे संचालक डॉ. व्ही. एन. वाघमारे यांनी केले. गिरड येथील मगन संग्रहालयात आयोजित बॉडअळीचे व्यवस्थापन

गिरड : कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना डॉ. व्ही. एन. वाघमारे.

व रणनीती या कार्यशाळेत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करताना ते बोलत होते. कार्यक्रमाला केंद्रीय कापूस संशोधन केंद्राचे संचालक डॉ. व्ही.

एन. वाघमारे, उपविभागीय कृषी अधिकारी एन. एन. घोडमारे यांची प्रमुख उपस्थिती होती. तर केंद्रीय कापूस संशोधन केंद्राचे पीक संरक्षण

विभागाप्रमुख डॉ. मंदनी गोगटे, प्रधान शास्त्र विस्तार शिक्षण डॉ. एस. एम. वासनिक, वनस्पती प्रजनन शास्त्र डॉ. विनिता गोतमारे, प्रधान शास्त्र डॉ. विश्वेस नगराळे, डॉ. दीपक नगराळे, शास्त्र वनस्पती रोग शास्त्र व जिल्हा समन्वयक डॉ. शैलेश गावडे, डॉ. मखानंद, डॉ. प्रबोध पाटे यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले.

या कार्यशाळेत शेतकरी व कीटकशास्त्रज्ञ यांनी सगोरा सगोरा संवाद साधत विविध अडचणीं विषयी चिंतन केले. या कार्यशाळेत पिकांची अवस्था, मशागत आणि कीड नियंत्रणातील

बाबतचे शेतकऱ्यांना समजवून सांगण्यात आले. शिफारशी केलेल्या औषधांचा वापर केल्यास शेतकऱ्यांची होणारी लूट थांबविता येईल. याविषयी जागरूकता करण्यात आली. शेतकऱ्यांनी चर्चासत्रात शेतीशी निगडित विविध समस्या मांडल्या. यावेळी शास्त्रज्ञांनी शास्त्रशुद्ध माहिती दिली. कार्यक्रमाचे संचालन बाबामाहेब फंड यांनी केले. डॉ. शैलेश गावडे यांनी आभार मानले. कार्यशाळेत परिसरातील शेकडो शेतकऱ्यांची उपस्थिती होती.

बॉडअळी व्यवस्थापनावर चिंतन कार्यक्रम उद्या

पुण्य नगरी / प्रतिनिधी

गिरड : केंद्रीय कापूस संशोधन संस्था नागपूरच्या वतीने गिरड येथील मगनसंग्रालयात शेतकऱ्यांकरिता मंगळवार ४ डिसेंबरला बॉडअळीच्या व्यवस्थापनावर शेतकरी व क्लिंटकशास्त्रज्ञ यांच्या चिंतनाकरीता शेतकरी मेळाव्याचे आयोजन करण्यात आले आहे.

या कार्यक्रमाला केंद्रीय कापूस संशोधन केंद्राचे संचालक डॉ. व्ही. एन. वाघमारे, जिल्हा कृषी अधीक्षक डॉ. विद्या मानकर, उपविभागीय कृषी अधिकारी एन. एन. घोडमारे यांची प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे. या

शेतकरी मेळाव्यात केंद्रीय कापूस संशोधन केंद्राचे पीक संरक्षण विभागप्रमुख डॉ. नंदनी गोमटे, प्रधान शास्त्रज्ञान विस्तार शिक्षण डॉ. एस. एम. वासनीक, वनस्पती प्रजनन शास्त्रज्ञ डॉ. विनीता गोतमारे, प्रधान शास्त्रज्ञ डॉ. विजयेश नगराळे, डॉ. दिपक नगराळे, हे विविध शेतकरी पिकावर रोग नियंत्रणाकरीता मार्गदर्शन करणार आहे. या मेळाव्यात जास्तीतजास्त शेतकऱ्यांनी सहभागी व्हावे, असे आवाहन शास्त्रज्ञ वनस्पती रोग शास्त्रज्ञ च जिल्हा समनवयक डॉ. शैलेश गावडे, डॉ. सखानंद, डॉ. प्रबोध पाटे यांनी केले आहे.

सक्राळ

बॉडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी ठरणार रणनीती

गिरड येथे शेतकरी कार्यशाळा; कापूस संशोधन संस्थेचे आयोजन

सक्राळ वृत्तसेवा

गिरड, ता. २ : केंद्रीय कापूस संशोधन संस्था नागपूर याच्या वतीने गिरड येथील मगन संग्रालयात मंगळवारी (ता. चार) बॉडअळीच्या व्यवस्थापनावर शेतकरी व क्लिंटकशास्त्रज्ञांच्या सहभागीत रणनीती ठरविणार आहे.

या कार्यक्रमाला केंद्रीय कापूस संशोधन केंद्राचे संचालक डॉ. व्ही. एन. वाघमारे, जिल्हा कृषी अधीक्षक

या शेतकरी मेळाव्यात केंद्रीय कापूस संशोधन केंद्राचे पीक संरक्षण विभाग प्रमुख डॉ. नंदनी गोमटे, प्रधान शास्त्रज्ञ विस्तार शिक्षण डॉ. एस.एम. वासनीक, वनस्पती प्रजनन शास्त्रज्ञ डॉ.

डॉ. विद्या मानकर, उपविभागीय कृषी अधिकारी एन.एन. घोडमारे यांची प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे.

शेतकऱ्यांनी सहभाग घेईल. या मेळाव्यात जास्तीत जास्त अन्वून शास्त्रज्ञ वनस्पती रोग शास्त्रज्ञ जिल्हा समनवयक डॉ. शैलेश गावडे, डॉ. सखानंद, डॉ. प्रबोध पाटे यांनी केले आहे.

Nagpur, Vardha-Today
03/12/2018 Page No. 1

एकात्मिक पद्धतीने बॉडअळीचे व्यवस्थापन शक्य

डॉ. व्ही. एन. वाघमारे : गिरड येथे कार्यशाळा

शेकडो शेतकऱ्यांचा सहभाग

गिरड : बॉडअळीच्या नियंत्रणासाठी शास्त्रज्ञांनी सुचविलेल्या उपाययोजना वेळीच केल्यास अळीला प्रतिबंध घालता येतो. यासाठी सापळे, जैविक औषध, वनस्पती अर्क, गरजेनुसार रासायनिक औषधांचा वापर केल्यास

बॉडअळीच्या प्रकोपावर मात करता येईल, असे प्रतिपादन केंद्रीय कापूस संशोधन संस्थेचे संचालक डॉ. व्ही. एन. वाघमारे यांनी केले. गिरड येथील मगन संग्रालयात आयोजित बॉडअळीचे व्यवस्थापन व रणनीती या कार्यशाळेत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन

करताना बोलत होते. कार्यक्रमाला प्रजननशास्त्रज्ञ डॉ. विनीता गोतमारे, उपविभागीय कृषी अधिकारी एन. प्रभात शास्त्रज्ञ डॉ. विरलेश गावडे, डॉ. दीपक नगराळे, डॉ. दीपक नगराळे, उपस्थित होते. तर केंद्रीय कापूस शास्त्रज्ञ वनस्पती रोग शास्त्रज्ञ व संशोधन केंद्राच्या पीक संरक्षण विभागप्रमुख डॉ. नंदनी गोमटे, गावडे, डॉ. सखानंद, डॉ. प्रबोध पाटे यांनीही शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले.

पिकावर रोग नियंत्रणाकरीता मार्गदर्शन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे संचालन शास्त्रज्ञ बाबासाहेब फड यांनी केले. डॉ. शैलेश गावडे यांनी आभार मानले. मेळाव्यात परिसरातील शेकडो शेतकऱ्यांचा सहभाग होता.

या कार्यशाळेत शेतकरी व क्लिंटकशास्त्रज्ञ यांच्यात समोरसमोर संवाद साधत विविध अडचणींविषयी चिंतन केले. कार्यशाळेत पिकांची अवस्था, मशागत आणि क्लिंटक नियंत्रणातील बाबत शेतकऱ्यांना समजावून सांगण्यात आले. शिफारशी केलेल्या औषधांचा वापर केल्यास शेतकऱ्यांची होणारी लूट थंबविता येईल, याविषयी जागरूकता करण्यात आली. शेतकऱ्यांनी चर्चेसम्रात शेतकरी निगडित विविध समस्या मांडल्या. यावेळी शास्त्रज्ञांनी शास्त्रशुद्ध माहिती दिली. बॉडअळी या गंभीर समस्यावर उपाययोजना करण्याकरीता तसेच यावेळी विविध शेतकरी पिकावर रोग नियंत्रणाकरीता मार्गदर्शन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे संचालन शास्त्रज्ञ बाबासाहेब फड यांनी केले. डॉ. शैलेश गावडे यांनी आभार मानले. मेळाव्यात परिसरातील शेकडो शेतकऱ्यांचा सहभाग होता.

Produced and Published by: Dr Vijay N. Waghmare, Director, CICR
Chief Editor : Dr. S. M. Wasnik
Associate Editor, design & Media Support : Dr. M. Sabesh
Editors: Dr Dipak Nagrale, Dr H. B. Santosh,
Dr D. Kanjana , Dr. Sain, Dr Rakesh Kumar
& Dr Pooja Verma,

Citation : Cotton Innovate, Issue-4 Volume-12, 2018,
ICAR-Central Institute for Cotton Research, Nagpur.

Publication Note: This Newsletter presented online at
http://www.cicr.org.in/cotton_innovate.html
Cotton Innovate is the Open Access CICR Newsletter
The Cotton Innovate – is published weekly by
ICAR-Central Institute for Cotton Research
Post Bag No. 2, Shankar Nagar PO, Nagpur 440010
Phone : 07103-275536; Fax : 07103-275529;
email: cicrnagpur@gmail.com, director.cicr@icar.gov.in